

Pwyllgor Craffu ar Berfformiad – Partneriaethau

Dyddiad: Dydd Mercher, 29 Mawrth 2023

Amser: 5.00 pm

Bresennol: Cyngorwyr D Mayer (Cadeirydd), S Cocks, P Drewett, F Hussain, J Jones, M Pimm, A Screen, E Stowell-Corten and K Whitehead

Yn bresennol: Rhys Cornwall (Cyfarwyddwr Strategol - Trawsnewid a Chanolfan Gorfforaethol), Janice Dent (Rheolwr Polisi a Phartneriaeth), Dr Carl Williams Rheolwr Ardal Plismona Lleol, Prif Uwch-arolygydd – Heddlu Gwent), Ed Pryce (Cyfarwyddwr Cynorthwyol y Gwasanaeth Cyflawniad Addysg (EAS): Polisi a Strategaeth), Marc Belli (Prif Bartner Gwella Ysgolion y Gwasanaeth Cyflawniad Addysg (EAS), Sarah Morgan (Prif Swyddog Addysg), Sarah Davies (Dirprwy Brif Swyddog Addysg), Neil Barnett (Cyngorydd Craffu), Taylor Strange (Swyddog Llywodraethiant), Emily Mayger (Swyddog Llywodraethiant) a Pamela Tasker (Swyddog Llywodraethiant)

Ymddiheuriadau: Dim.

1 Datgan Buddiannau

Dim.

2 Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 8 Chwefror 2023

Derbyniwyd bod cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 8 Chwefror 2023 yn gofnod gwir a chywir.

3 Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Casnewydd Ddiogelach

Gwahoddedigion:

- Rhys Cornwall (Cyfarwyddwr Strategol)
- Janice Dent (Rheolwr Polisi a Phartneriaethau)
- Rheolwr Ardal Plismona Lleol Dr Carl Williams, Prif Uwch-arolygydd – Heddlu Gwent)

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Strategol a'r Rheolwr Polisi a Phartneriaethau drosolwg byr o'r adroddiad.

Gofynnodd yr Aelodau y canlynol:

- Gofynnodd y Pwyllgor a yw Partneriaeth Casnewydd Ddiogelach yn ystyried peryglon amgylcheddol ac a ddylid cynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) yn y bartneriaeth.

Eglurodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaethau eu bod yn rhan o Bartneriaeth Casnewydd yn Un, ond dim ond partneriaid statudol y mae'n eu cynnwys. Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol fod gan y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol rôl benodol.

- Pwysleisiodd y Pwyllgor bwysigrwydd cynllunio ardaloedd sydd â'r amgylchedd mewn golwg, gan flaenoriaethu diogelwch dros atal troseddu.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol, er nad yw'r bartneriaeth yn canolbwyntio'n benodol ar ddylunio, eu bod yn gweithio'n agos gyda'r heddlu ac yn annog cydweithio â nhw ar faterion diogelwch. Amlygodd y Comander Ardal Plismona Lleol y gall yr heddlu ddylanwadu ar gynllunio o ran dylunio troseddau. Awgrymwyd hefyd y gellid ymgorffori Cyfoeth Naturiol Cymru yn y Bartneriaeth Cymunedau Cryf, Gwydn. Ailadroddodd y Pwyllgor rôl hanfodol dylunio cymunedau sydd â diogelwch mewn golwg.

- Cydnabu'r Pwyllgor y ffocws sylweddol ar ganol y ddinas ond cwestiynodd agwedd y bartneriaeth tuag at ardaloedd gwledig.

Eglurodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaethau fod is-grwpiau'n canolbwyntio ar ganol y ddinas a phrosiectau ledled Casnewydd, gyda phrosiectau Strydoedd Saffach yn targedu meysydd penodol sy'n peri pryder. Ychwanegodd y Comander Ardal Plismona Lleol fod swyddogion unigol hefyd yn canolbwyntio ar rai ardaloedd ac yn codi materion yn fewnol o fewn prosesau tasgau'r heddlu. Pwysleisiodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaethau fod adborth gan y gwahanol grwpiau yn cael ei rannu gyda'r Hyb Gwybodaeth i osgoi dull adweithiol a galluogi defnydd mwy wedi'i dargedu o adnoddau.

- Gofynnodd y Pwyllgor am gyfranogiad yr heddlu mewn prosiectau adfywio i fynd i'r afael â materion presennol cyn gweithredu prosiectau newydd.

Cytunodd y Comander Ardal Plismona Lleol y dylai swyddogion fynychu'r cyfarfodydd hyn a gellir eu cynnwys mewn digwyddiadau lle nad ydynt wedi bod o'r blaen.

- Holodd y Pwyllgor am gyllid a rhwymedigaethau'r bartneriaeth i ddefnyddio adnoddau i fynd i'r afael â phroblemau.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol fod cyllid ar gael fesul achos, gyda rhywfaint o gyllid ychwanegol wedi'i sicrhau ar gyfer prosiectau penodol yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Nododd y Comander Ardal Plismona Lleol fod dyletswyddau statudol i'w dilyn, ac mae gan y bartneriaeth gyfrifoldeb i ddefnyddio ei hadnoddau yn effeithiol. Ychwanegodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaethau mai Comisiwn yr Heddlu a Throseddau sy'n gyfrifol am sicrhau bod y bartneriaeth yn cyflawni ei hymrwymadau. Pwysleisiodd y Cyfarwyddwr Strategol fod CDC a Heddlu Gwent yn cydweithio'n dda yn weithredol, nid dim ond i fodloni gofynion statudol.

- Gofynnodd y Pwyllgor am ffynhonnell y cyllid ar gyfer cadw'r goleuadau stryd ymlaen ac a yw'n gyllid parhaus neu gyfalaf sy'n cefnogi'r gwaith Strydoedd Mwy Diogel.

Eglurodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaethau fod yr arian yn dod o gyllid cyfalaf. Nododd y Cyfarwyddwr Strategol y bu heriau o ran cydbwysu gofynion statudol â gwneud y strydoedd yn fwy diogel, yn enwedig gyda goleuadau ychwanegol a theledu cylch cyfyng. Eglurodd hefyd fod rhywfaint o gyllid ar gael ar gyfer gwaith atal, ond mae cronfeydd prosiect penodol ar gael hefyd.

- Gofynnodd y Pwyllgor am yr adborth a gafwyd o'r dull gwaith cymunedol.

Soniodd y Comander Ardal Plismona Lleol fod digwyddiad wedi'i gynnal gyda phartneriaid fel CDC, y Gwasanaeth Ieuencid, a'r Heddlu, a gafodd groeso brwd gan y gymuned. Fe wnaethant hefyd sôn bod cynllun cenhadon Nos Stryd, sy'n delio â materion fel trais yn erbyn menywod, yn cael derbyniad da iawn.

- Gofynnodd y Pwyllgor a ddylai Sir Casnewydd a'r Gymuned fod yn rhan o'r bartneriaeth. Nododd y Cyfarwyddwr Strategol y gellir darparu diweddariad.
- Cydnabu'r Pwyllgor yr adroddiad a oedd yn amlinellu'r camau gweithredu a fwriadwyd ac a ofynnodd am eglurder ar y llinell amser ar gyfer trosglwyddo'r canlyniadau yn ôl i'r Pwyllgor.

Pwysleisiodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth mai amcan y sesiwn bresennol oedd nid yn unig sefydlu mecanwaith adborth ond hefyd ymgorffori safbwyntiau gan y Cynghorwyr. Cynigiodd y Cyfarwyddwr Strategol gyfuniad o adroddiadau bob dwy flynedd ac adroddiadau amser real i fynd i'r afael â materion wrth iddynt godi.

Diolchodd y Pwyllgor i'r swyddogion am fynychu.

Casgliadau

- Dymunai'r Pwyllgor ddiolch i'r swyddogion a'r partneriaid am eu presenoldeb ac am yr adroddiad a dderbyniwyd. Gofynnodd yr Aelodau a allai adroddiadau yn y dyfodol gynnwys astudiaethau achos ac enghreifftiau o weithio mewn partneriaeth.
- Roedd y Pwyllgor yn dymuno bod yn rhan o'r gweithgor i helpu i lunio'r cynllun gwaith, a fyddai'n datblygu'r asesiad anghenion strategol, strategaethau cysylltiedig a'r rhaglen waith.
- Roedd y Pwyllgor yn falch o glywed am y gwaith o safon Hyb Gwybodaeth Casnewydd. Gofynnwyd a fyddai modd trefnu cyfarfod anffurfiol gyda Rheolwr Hyb Gwybodaeth Casnewydd i sefydlu cyflwyniad i esbonio'r mapiau gwres ar ddigwyddiadau ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Gwnaed sylw y byddai hyn yn fuddiol, yn enwedig i Aelodau'r Pwyllgor newydd.

4 Gwasanaeth Cyflawniad Addysg (GCA) – Cynllun Busnes 2023-2025

Gwahoddedigion:

- Ed Pryce - Cyfarwyddwr Cynorthwyol y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA) Strategaeth a Pholisi
- Marc Belli – Prif Bartner Gwella Ysgolion y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA)
- Sharon Morgan - Prif Swyddog Addysg Cyngor Dinas Casnewydd
- Sharon Davies - Prif Swyddog Addysg Cyngor Dinas Casnewydd

Rhoddodd Cyfarwyddwr Cynorthwyol y Gwasanaeth Cyflawni Addysg a'r Prif Swyddog Addysg drosolwg byr o'r adroddiad.

Gofynnodd yr Aelodau y canlynol:

- Gofynnodd y Pwyllgor a yw'r gyllideb yn cael ei dadansoddi bob blwyddyn.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): fod y gyllideb yn seiliedig ar fodel o 2012, gyda maint yr ysgol yn

benderfynydd mwyaf y gyllideb, a ffactorau economaidd-gymdeithasol eraill hefyd yn chwarae rôl. Soniodd y Prif Swyddog Addysg fod y gyllideb yn cael ei phennu trwy'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth (CLG), a chodir tâl, y mae'n rhaid i CDC ei dderbyn neu ei wrthod yn seiliedig ar ei fforddiadwyedd.

Eglurodd y pwyllgor mai'r gwasanaethau y talwyd amdanynt yw'r rhai y cânt eu darparu

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): Amlygodd Polisi a Strategaeth ei fod wedi aros yn gyson dros y 10 mlynedd diwethaf â faint y mae pob awdurdod lleol wedi cytuno i'w dalu.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): Amlygodd Polisi a Strategaeth arbedion effeithlonrwydd ymhellach i'r awdurdodau lleol eraill (ALI), cynigiwyd toriad o 10% gyda 3 yn cytuno i hyn i'r toriad hwn.

- Gofynnodd y pwyllgor am adroddiadau posib i'w hadolygu. Nododd Cyfarwyddwr Cynorthwyol GCA fod adroddiadau'n cael eu rhannu gyda'r awdurdod lleol yn gyntaf ond y gellir eu cyflwyno i'r pwyllgor. Amlygodd y Prif Swyddog Addysg gyfarfodydd misol i sicrhau cefnogaeth o safon i ysgolion. Mae GCA wedi symud ffocws at astudiaethau hydredol ar effaith, gan werthuso ansawdd yr ysgol yn hytrach na chyrhaeddiad yn unig. Cefnogodd y Pwyllgor y dull sy'n canolbwyntio ar yr ysgol ac ymdrechion Llywodraeth Cymru i fonitro cynnydd plant.
- Gofynnodd y Pwyllgor am wybodaeth am gyrhaeddiad disgyblion i fodloni meini prawf Gwerth am Arian GCA.

Eglurodd Cyfarwyddwr Cynorthwyol GCA fod asesiadau wedi'u datganoli i glystyrau o ysgolion a meysydd, gydag GCA â rôl yn eu datblygiad. Pwysleisiodd y Prif Bartner Gwella Ysgolion bwysigrwydd bod gan bob lleoliad gwricwlwm ac asesiadau wedi'u teilwra i ddysgwyr unigol. Mae sgôr Cap 9 yn dychwelyd i helpu i ddeall perfformiad yr ysgol. Defnyddiwyd graddau a bennwyd gan ganolfan neu a ragwelwyd oherwydd Covid-19. Nododd y Prif Swyddog Addysg fod gan gyfrif llywodraethu fynediad at ddata a'u bod yn gyfrifol am ddal ysgolion yn atebol. Atgyfnerthwyd y gall ysgolion ddefnyddio'r data i gymharu'n breifat ond nid fel dull o gymharu'n gyhoeddus.

- Holodd y Pwyllgor am broses hunanwerthuso GCA.

Eglurodd y Prif Swyddog Addysg fod yr agwedd gwerth am arian yn cael ei gwerthuso yn y cynllun busnes. Nododd Cyfarwyddwr Cynorthwyol GCA ddefnyddio system adborth cod QR ar gyfer gwerthusiadau hyfforddi athrawon, gyda thua 6,000 o werthusiadau wedi'u cynhyrchu. Cysylltir ag athrawon 6 mis yn ddiweddarach i gael adborth ar eu gwelliant, gyda chyfradd ymateb o 30%. Diolchodd y Pwyllgor i GCA am eu cefnogaeth i ysgolion.

- Nododd y Pwyllgor atebolrwydd cynyddol llywodraethwyr ysgol a gofynnodd am hyfforddiant.

Eglurodd y Cyfarwyddwyr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth GCA: fod hyfforddiant rhithwir wedi'i ddarparu dros y 18 mis diwethaf, ond yr her yw cael llywodraethwyr i fynychu gan mai dim ond dwy sesiwn sy'n orfodol. Bydd mwy o sesiynau rhithwir ac wyneb yn wyneb yn cael eu trefnu yn y dyfodol. Rhoddodd y Pennaeth Addysg fanylion sesiynau cynllunio datblygu ysgolion gyda chadeirydd llywodraethwyr a system hunanwerthuso adroddwyd ar gyfer sicrhau ansawdd, sy'n helpu ysgolion i werthuso a chynnal adroddiadau heb gynyddu lefel biwrocratiaeth.

- Gofynnodd yr aelodau a oedd cynlluniau i ddatblygu cwricwlwm eraill ar gyfer ysgolion Gwent.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): Ymatebodd Cwricwlwm Polisi a Strategaeth nad oes ganddyn nhw ddarlun llawn ar hyn o bryd ond mae eu tîm cwricwlwm bob amser yn chwilio am adnoddau. Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): Amlygodd Polisi a Strategaeth hefyd fod adnoddau eu cwricwlwm ar wefan eu cwricwlwm a'u bod newydd gwblhau archwiliad o'r adnoddau sydd ar gael ar-lein. Fe wnaethant roi gwybod i'r pwyllgor ymhellach y gall eu tîm gynhyrchu adroddiad cryno ar gyfer y pwyllgor. Byddai'r Pwyllgor yn hoffi edrych ar archifau Gwent o ran adnodd i ysgolion yn ogystal â chlydiant o ysgolion i archifau Gwent.

- Gofynnodd y Pwyllgor sut mae polisiâu cydraddoldeb ysgolion yn ymdrin â chyrhaeddiad ar draws gwahanol gefndiroedd.

Nododd Cyfarwyddwr Cynorthwyol y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA) fod eu tîm bach yn helpu awdurdodau lleol gyda pholisiâu cydraddoldeb, a bod GCA yn edrych ar ddulliau ac arferion addysgu cywir. Dywedodd y Dirprwy Brif Swyddog Addysg fod GCA yn darparu dysgu ac adnoddau proffesiynol i ysgolion, tra bod y Pennaeth Addysg yn amlygu bod gan yr awdurdod lleol amrywiaeth o raglenni lles fel y rhai i fynd i'r afael â bwlio. Mae yna hefyd gyfarfod yn Ne-ddwyrain Cymru sy'n cynnwys arweinwyr cynhwysiant gan bob awdurdod lleol yn ogystal ag GCA. Tynnodd y Pennaeth Addysg sylw hefyd at y ffaith eu bod yn ymdrin â'r pwnc hwn yn ystod eu cyfarfod partneriaeth misol ac yn nodi bod y gwerth gorau am arian yn dod pan nad yw ymdrechion yn cael eu dyblygu.

- Gofynnodd y Pwyllgor a oedd ystadegau ar berfformiad cydraddoldeb.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): Dywedodd polisi a strategaeth fod yn yr ysgol ond nid oes angen. Mae'r Pennaeth Addysg yn disgwyl i bob ysgol werthuso grwpiau difreintiedig ar ba mor dda y maent yn ei wneud. Nododd y Dirprwy Brif Swyddog Addysg y dylid canolbwyntio ar gau'r bylchau mewn cyrhaeddiad a lefel o fewn yr amrywiol grwpiau o fewn ysgolion. Amlygodd y Pennaeth Addysg hefyd y dylai cynlluniau datblygu ysgolion adlewyrchu hyn yn y gweithgaredd gwerthuso monitro.

- Gofynnodd y Pwyllgor a yw GCA yn cael adborth cadarnhaol gan benaethiaid.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynorthwyol Polisi a Strategaeth y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA): Amlygodd Polisi a Strategaeth fod GCA yn derbyn 95% o adborth cadarnhaol gan staff ysgolion ac wedi cynnal arolwg penaethiaid 18 mis yn ôl gydag adborth cadarnhaol, ac mae disgwyl arolwg arall yn fuan. Mae gan GCA hefyd Grŵp Strategaeth Pennaeth sy'n cwrdd hanner tymor.

- Ydy Penaethiaid yn adrodd yn ôl i Gasnewydd yn uniongyrchol?

Nododd y Dirprwy Brif Swyddog Addysg fod y tîm Addysg yn cyfarfod â phenaethiaid ysgolion y tu allan i gyfarfodydd eraill a arweinir gan sefydliadau, yn ogystal â chael eu gwahodd i'r mwyafrif o ddiwyddiadau a gynhelir gan yr ysgolion.

- Gofynnodd y Pwyllgor am archwiliad gyda'r penaethiaid i gael ei archwilio. Cydnabu'r Prif Bartner Gwella Ysgolion (GCA) y cais a rhoddodd wybod i'r pwyllgor bod penaethiaid ysgol ar ddod yn fawr wrth godi eu barn neu eu pryderon. Roedd y Prif Bartner Gwella Ysgolion (GCA) yn gwerthfawrogi'r angen

am archwiliad a chraffu, ond mae staff yr ysgol sydd wedi'u hailddatgan yn barod i fynegi eu barn. Cytunodd y Pwyllgor fod staff yr ysgol yn rhagweithiol iawn.

Diolchodd y Pwyllgor i'r swyddogion am fynychu.

Casgliadau

- Dymunai'r Pwyllgor ddiolch i'r GCA a'r swyddogion am eu gweithredoedd cadarnhaol iawn wrth gefnogi ysgolion a welir yn eang yng nghyfarfodydd llywodraethwyr ysgolion yn ogystal ag yn adroddiad yr GCA ei hun. Canmolodd yr aelodau arddull newydd yr adroddiad, ac roeddent yn falch o'r data o fewn. Roedd yr Aelodau'n teimlo eu bod yn dawl eu meddwl gan atebion y bartneriaeth, yn ogystal â dyfnder y prosesau a ddisgrifiwyd. Codwyd ymholiad am y camau y mae GCA yn eu cymryd i helpu i ddatblygu deunyddiau i'w defnyddio yn y cwricwlwm newydd ac mae'r Aelodau'n gofyn am gael rhagor o wybodaeth am hyn.
- Gwnaeth y Pwyllgor sylw hefyd am y cod QR a roddwyd gan y Rheolwr GCA, a themlai fod hon yn ffordd arloesol o gasglu adborth gan Aelodau, Athrawon a defnyddwyr gwasanaethau eraill ynghylch y Cynllun Busnes.
- Gofynnodd y Pwyllgor a yw'r adroddiadau 'Ystadegau a straeon' yn cael eu dosbarthu i aelodau'r pwyllgor.
- Hoffai Aelod o'r Pwyllgor gynnal archwiliad annibynnol yn erbyn GCA a fyddai'n rhoi cyfle i Benaethiaid roi adborth uniongyrchol i Gyngor Dinas Casnewydd. Gallai hyn gael ei anfon at Benaethiaid yn uniongyrchol gan CDC a gellid ei ddychwelyd heb i'r Pennaeth orfod cyhoeddi ei enw a'i ysgol i helpu'r Pwyllgor i gael darlun cywir o'r lefel gwasanaeth y mae GCA yn ei darparu.

5 Adroddiadau'r Ymgynghorydd Craffu

Gwahoddedig:

- Neil Barnett – Ymgynghorydd Craffu

Rhoddodd y Cynghorydd Craffu wybod i'r Pwyllgor am y daflen Gweithrediadau.

Daeth y cyfarfod i ben am 6.47pm